

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Nærings- og fiskeridepartementet

Dato: 21.11.2024
Deres ref: 24/5552

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 406 04 100
post@nibio.no
nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill til forslag til endring av regelverket for akvakultur på land

Vi viser til deres høring 26. august av endringer i laksetildelingsforskriften og akvabiosikkerhetsforskriften, med formål om å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturproduksjon på land.

Faglige vurderinger er gjort av seniorrådgiver Gjermund Bahr og spesialrådgiver Geir Wilhelm Wold i avdeling for Biomarin verdiskaping.

Laksetildelingsforskriften - om plassering av anlegg

Departementet foreslår endring av forskriftens § 7-2, som presiserer at akvakulturanlegg på land skal ligge på fast grunn eller utfylte masser på område ikke dekket av vann, samt sletting av § 7-3.

En viktig motivasjon for å «flytte» akvakultur på land er å etablere barrierer mellom fisk og smittestoffer i sjøen, samt å bedre utnyttelse av sidestrømmer. Landbaserte installasjoner vil imidlertid ha betydelige energibehov for å løfte/flytte/behandle vann i tillegg til arealbehov. Regulatorisk burde man etter vår vurdering kunne etablere lukket akvakultur på sjø eller landfast uten å forholde seg til høyeste astronomiske tidevann (HAT) forutsatt at vann desinfiseres på både inngående og utgående side. I den grad det ikke er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for regulering av avløpsvann, slik departementet vurderer, bør det være et uttalt mål å få dette på plass.

Energiforbruk for pumping av vann reduseres betydelig ved å ligge på kote 0 eller lavere. Dersom det stilles krav til at anlegg skal ligge over HAT vil norsk produksjon ha en høyere energikostnad enn tilsvarende anlegg i andre land, og således kunne påvirke etableringsvilje og konkuranseevne.

NIBIO

Akvabiosikkerhetsforskriften - om krav til rensing av vann

Departementet foreslår etablering av ny § 6a, som fastsetter krav til forbehandling og desinfisering av inngående sjøvann og ferskvann for akvakulturanlegg. Reguleringen skal gjelde produksjon av alle akvatiske dyr i akvakulturanlegg på land, uavhengig av om det gjelder produksjon av matfisk, settefisk, postsmolt eller stamfisk.

Gjeldende regelverk og foreslåtte endringer bærer etter vår vurdering preg av et fokus på marine fiskearter og oppdrett av laksefisk i marint miljø. Forhold knyttet til anadrome arter i avgrensede ferskvannsmiljø langt fra marint miljø og oppdrett av alger og filtrerende arter er viet mindre oppmerksomhet. Vi påpeker i denne sammenheng målet om etablering av tilleggsnæringer i landbruket, jf. LMDs stortingsmelding [31 \(2014–2015\) *Garden som ressurs – marknaden som mål – Vekst og gründerskap innan landbruksbaserte næringa*](#). Forslaget synes å kunne gi utilsiktede virkninger utover de store kystnære produksjonene av laks (og ørret). Grunnlaget for kravet til desinfeksjon av innløpsvann, at oppdrettsanlegg som ofte er plassert i nær tilknytning til marint miljø ofte ikke skilles fra ordinære anlegg i sjø ut ifra epidemiologiske betraktning, er lite relevant for innenlands produksjon av fisk. Som departementet selv skriver: Risikoen for at patogener kommer med inntaksvannet er minst dersom det bare brukes ferskvann fra ovenfor anadrom strekning og størst der det tas inn sjøvann. En slik regulering vil etter vår vurdering kunne begrense lokale initiativer i små skala der risikoen for smittespredning ofte er liten. Kravet vil også umuliggjøre oppdrett av filtrerende organismer der man ønsker at inntaksvannet skal være en kilde til ernæring. Videre kan et slikt absolutt krav tenkes å begrense FoU innen området.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO